

Boj na klancu.

Pozno je vstal in pozno zajtrkoval Dobravčev Matijče tisti dan, pa je vendar že zopet ob desetih jel mendrati okrog matere in siliti za kosilo. Pa prihitel vendar ni nič. Šel je v hlev nad zajce, na skedenj nad kokoši, na vrt nad sinice, da bi si okrajšal čas, pa ga je le zopet vrglo nazaj v kuhinjo:

„Mama, ali še ni kuhano?“

„Ali si voda, kali? Kam se ti pa tako mudi danes? Šola se prične ob eni, zdaj pa še enajst ni odbila.“

„Ali Jeršinov Štefek že gre in Petkov Cene tudi. Dajte, mama, dajte brž!“

„Bog pomagaj vendar tudi, kako si nepočakan! Sirovega ti ne morem dati, čez pol ure bo.“

In Matijčetu se je obesil nos kakor vsakrat, kadar mu ni bilo kaj po volji.

„Tako dolgo ne morem čakati; pojdem pa tako“, dé pikro in odhlača v vežo.

„Pojdi, kamor hočeš! meniš li, da bom jaz lačna mesto tebe?“

Zadnjih besedi Dobravčev Matijec že ni več slišal. Pograbil je urno klobuk, za katerega si je bil že jeseni zataknil kraguljevo pero, knjige pa je porinil v malho in se izgubil iz hiše.

Hudo bi se bil motil, kdor bi bil mislil, da vleče Matijca veselje do učenja s tako silo v šolo. Vse kaj drugega je bilo, kar mu je bilo mnogo ljubše kot južina opoldanska in učenje popoldansko.

Kaj vsega niso počeli pred poukom na tistem klancu pred šolo! Vsak letni čas jim je nudil druge zabave. Pozimi so se veselo dričali, da jim je kar zapiralo sapo. Mari jim je bil sneg in mraz. Po dve uri pred časom so hiteli nekateri že v šolo, pa so pouk semtertja vseeno zamudili.

Nove sanke je vlekel Štefek s Cenetom ravno mimo hiše, ko stopi Matijec iz veže. Ni poprej odlegel očetu, da so mu jih naredili. Vse je znosil skupaj. Še zadnji novci se mu niso smilili. Vzel jih je iz hranilčka in je kupil zavitek tobaka, da bi očetu ganil srce. In res je pomagalo. S tobakom jim je izkazal veliko ljubezen, in sanke so bile naenkrat gotove. — Hiteli so navkreber, da jim je zastajala sapa. Čas je bajé drag.

„Zdaj se pa bomo, kaj? Saj jih boš tudi meni katerikrat posodil?“

„Bom že, ako me ne boš več kepal“, obljudi Štefek.

„Nikdar več! In gorje tistemu, ki bi se te lotil!“

Štefek je bil boječ dečko, in zato mu je kaj dobro delo Matijčevo prijateljstvo in varstvo. Zato so bile pa poslej tudi sanke bolj Matijčeve kot Štefkove.

Prvi pa ti trije ptički vendarle niso bili pred šolo. Cel trop jih že opazijo vrh klanca. Tudi več sank so imeli s seboj.

„Dajmo jih!“ zine Matijec in zagrabi perglišče južnega snega in naredi kepo, trdo kot kamen.

Dr. Hochhaus's children

A. G. 1897

„Nikari, nikari!“ vikne Štefek. „Ali ne vidiš, da jih je več kot nas, in zgoraj so. Pusti jih, nas bodo!“

Matijcu pa le ni odleglo. Hipoma skoči v stran.

„Počakajmo jih tukaj za oglom, in ko se pridričajo, pa jih obsujmo!“ ukaže bojaželjno.

Tako je ugajalo tudi tovarišema. Pomaneta roke in zašepetata:

„To jih bomo, to jih bomo!“

Skočijo za zid, da bi jih kdo prej ne zapazil in — hajd na delo! Matijec je bil prvi gotov. Kdo bi jih delal sproti, si je mislil, je prepočasno; kar celo naročje si jih je bil natlačil. Štefek si jih je bil naložil polne sanke, Cene je pa gnetel zadnjo in tiščal roke ob koleno, da bi se naredila trša.

Kakor so se bili poprej bali, da bi jih dirkači ne prehiteli, tako so zdaj nestrpno pričakovali, kdaj pridrčé mimo.

„To jih bomo!“ šepetne zdaj ta, zdaj oni.

Gori pred šolo pa so se medtem, nič hudega sluteč, pripravljali na veselo vožnjo. Posedli so po sankah, nekateri posamič, drugim so pa prisedli od zadaj bojazljivci, oprijeli se krepko voznikom okolu pasa in delili z njimi srečo in nesrečo, kakor je že nanoslo.

„Zdajle gredo!“ vikne Matijec in napeto pričakuje, da se prikažejo sanke izza ogla.

Kakor toča se je usulo na dirkače, toda sila jim ni bilo, ker so jo odkurili navkreber in v stran kot blisk. Prvim se sploh ni zgodilo nič žalega, le Hrustovemu Jožku, ki je prisedel Višnkovemu Poldetu, je odbila kepa kapo-kosmatinko, da je odletela v sneg.

A kar tako se ni smelo končati. Tak zavraten napad! Komu je to podobno? „Kar kdo dobi, naj dá nazaj!“ pripomni eden. „Fantje vkup!“

In vsa tropa napadenih poseže v sneg, sani pa odrinejo v kraj.

„Mi jim pokažemo, po čem je mast!“

„Matijec, bežimo!“ vzdihneta Štefek in Cene, ko se prikaže čez čas oboroženi trop doli pod klancem.

„Nič se ne bojta, mi smo mi! Iz kraja smo takega, da okepamo vsakega.“

Ob teh besedah Matijčevih, na katerega sta se popolno zanesla, sta se druga pomirila in ostala na svojih postojankah.

Ljut boj se je vnel. Zgoraj boljša lega, spodaj boljša moč.

Dolgo časa se ni hotela sreča obrniti nikamor, posebno, ker je doljenja stranka polagoma tudi dobila pomoč. Nekaj zapoznelih je še pristopilo. Frčalo je gorindol, vedno bližje.

Končno vendar pridejo skupaj in tedaj se niso več kepali, ampak kar zasipali s snegom, ali drug drugega pokladali v sneg. Krik in vik! V vročem boju pa je hitel čas dalje, a bojevniki se niso menili zanj.

Ozrejo se, ko je bil končan boj, in vidijo, da je vse prazno okrog šole, nikogar nikjer.

Že med bojem je ta ali oni razmišljal, kako bo tožil v šoli in se vsa tako maščeval nad nasprotnikom. Zdaj je pa mislil vsak le na svojo kožo

Kaj bo? Dobrega nič! toliko so vedeli. Vse je bilo tiho in mirno v šoli, ko pridejo pred vrata. S težkimi srci stopijo v učilnico.

„Kje ste bili?“ se oglase strogo učitelj.

Vse nemo, vse tiho. Miš bi bil slišal. Vsak si je bil svest krivde, pa nihče ni črhnal, nihče ni zvrčal na drugega, vsak je s strahom pričakoval obsodbe.

„Cele pol ure ste zamudili. Za vsako četrto zamude eno uro zapora! V svarilen zgled bodete stali do konca pouka.“ — — —

Tema je bila, ko se je priplazil Dobravčev Matijče v domačo vežo, se plaho ozrl v kuhinjo in vprašal: „Mama, ali je kaj ostalo?“

„Nič, potepin ti grdi! Zdaj vem, čemu si tako silil. Sem že zvedela.“

Matijče je zlezl na peč in se vlegel na trebuh, da je vsaj z gorkoto tolažil želodec.

Kosila nič in večerje nič — to ni raj na zemlji. No, drugi dan je bil pol ure prej v šoli.

Tudi drugi so prihajali nekam prej. Zdelo se jim je, da je boljše tako.

Kakor komu kaže!

Ferdinand Gregorec.

Iz dežele bajk in basni.

1. Pri levu.

Idejo živali k levu, svojemu kralju, da se poklonijo. Mogočni lev, zroč zadovoljen ogromno število štirinožcev, njemu podložnih, nagovori najprej osla, rekoč: „No, sivec, kako diši na mojem dvoru?“ Sevé, osel odgovori po oslovsko, rekoč: „Smrdi ko kuga, milostljivi kralj, da prav ne vem, kako morete prebivati tukaj.“ To pa razkači leva takó, da mahoma raztrga bedastega dolgoušca.

Nato vpraša volka, naj mu on pove, kako diši v kraljevem brlogu. Volk, ne bodi len, se urno odreže in pravi: „Oj, prav prijetno vonja kakor po samih vijolicah, milostljivi gospod!“ A lev mu prestriže besedo, rekoč: „Zlagal si se, mrcina, kakor si dolg in širok!“ In pri ti priči zgrabi tudi njega ter ga neusmiljeno zadavi.

Končno se obrne kralj do lisice in ji zastavi isto vprašanje. A zvita lisica se izgovarja rekoč: „Ne zamerite, presvetli kralj, da vam ne vem kaj reči, ker zelo mi je pokvarjen nos po dolgem nahodu.“ Lev se začudi prekanjenemu odgovoru in vpraša dalje lisico: „Kdo pa te je naučil tako premeteno odgovarjati?“ Kažoč na ubitega osla in volka, reče lisica: To me je naučila nesreča tehle dveh!“

Pametnega izmodrí nesreča drugih, nespametnega pa še lastna ne vselej!

Prired. Jos. Balič.

